

सम्पादकीय

बजेट प्रणालीमा सुधारको आशा

बजेट परिचालनमा कमजोर बनिरहेको बागमती प्रदेश सरकारले बजेट मापदण्ड निर्माण गर्ने भएको छ । आगामी आर्थिक वर्षको बजेटलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले बजेट तर्जुमा मापदण्डको स्काकालाई पूर्णता दिन छलफल गरिरहेको छ । बजेट निर्माण मार्गदर्शनसहित आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले अन्य मन्त्रालयहरूलाई पत्राचारको तयारीसमेत गरेको छ । मन्त्रालयले तयार गरेको बजेट तर्जुमा मापदण्डलाई सांसद तथा सरोकारवाला पक्ष तथा विज्ञहरूसँग छलफल गरी पूर्णता दिने भएको हो । बजेट निर्माणमा प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको भूमिकालाई थप सशक्त बनाउने गरी मापदण्ड ल्याउन लागेको बताइएको छ । बजेटलाई व्यवस्थित र परिणाममुखी बनाउनुका साथै नीति र विधिअन्दा बाहिरबाट आउने योजनालाई रोक्न मापदण्ड र कार्यविधि सहयोगी हुनसक्छ ।

हरेक वर्ष सरकारले ल्याउने बजेटमा राजस्व असुली तथा बजेट सर्च कमजोर बन्दै गएको छ । सरकारले अनुमान गरेको भन्दा ठिकै कम बजेट सर्च हुने र राजस्व पनि संकलन नहुने अवस्थाले बजेट प्रक्रियामै प्रश्न उठ्ने गरेको हो । एकातिर बजेट परिचालन प्रभावकारी नहुने र अर्कोतिर टुक्रे र औचित्यहीन योजना तथा कार्यक्रममा बजेट छर्ने परिपाटीले प्रदेश सरकार अलोचित बन्दै आइरहेको छ । राजनीतिक दल, मन्त्री तथा सांसदको पहुँच र प्रभावमा ल्याइएको बजेट कार्यान्वयन हुन कठिन भएपछि प्रदेश सरकारले आगामी आर्थिक वर्षका लागि बजेटको आकार समेत घटाउने तयारी गरेको छ । बजेटको स्रोत निर्धारण तथा व्यवस्थापन समितिको मूल्यांकनअनुसार आगामी वर्षको बजेट चालु आर्थिक वर्षको तुलनामा करिब १० अर्ब रुपैयाँ घट्ने अनुमान गरिएको छ । आगामी आर्थिक वर्षका लागि करिब ५० अर्ब रुपैयाँको हाराहारीमा बजेट तयार गर्ने तयारी मन्त्रालयको छ ।

संघीयताको महत्वपूर्ण पक्ष मानिएको प्रदेश संरचना आर्थिक रूपमा बोधिलो बनिरहेको भन्दै आलोचना बढेपछि बागमती प्रदेश सरकारले प्रशासनिक संरचना सुधार गर्ने तयारी गरिरहेको छ । मन्त्रालयको संख्याका साथै अनावश्यक सरकारी निकाय कटौती गर्नेगरी प्रशासनिक सुधारका सरकारले करिब ६ महिना अघि नै समिति तथा कार्यदल गठन गरेको थियो । बजेट निर्माण गर्नुअघि नै सरकारले प्रशासनिक संरचना सुधार गर्ने भएको छ । बजेट निर्माण प्रक्रिया अघि नै मन्त्रालयको संख्या घटाउने तथा कर्मचारी कटौतीको प्रस्ताव अघि बढाउँदा बजेट निर्माण र कार्यान्वयनमा सहज हुने भएकाले सरकारले प्रशासनिक संरचना सुधारलाई पनि प्राथमिकता दिइएको हो । सरकारको सर्च कटौती, विकास बजेटको प्रभावकारी परिचालन प्रवृत्ति सुशासनसहित गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि बजेट अगावै प्रदेश सरकारले प्रशासनिक पुनर्संरचनाको काम दृष्टिगत गरी ल्याउन चाहनुलाई सकारात्मक मान्नुपर्छ ।

प्रदेश सरकारले असार १ गते आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सार्वजनिक गर्नुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था छ । प्रदेशसभाको विषयगत समिति तथा सरकारको मन्त्रालयहरूबाट आवश्यक सुझाव लिएर बैशाख दोस्रो हप्तासम्म प्रशासनिक सुधारको काम टुंगो लगाएर बजेट निर्माणमा जुट्नु उचित हुनेछ । प्रदेशमा रहेका १४ वटा मन्त्रालयबाट घटाएर ८ वटामा सीमित गर्ने तयारी भएकाले मन्त्रालयका लागि बजेट सिलिङ तोक्न पनि प्रशासनिक संरचना सुधारको दृष्टिगत ल्याउनु आवश्यक छ । चौडो प्रशासनिक संरचना सुधारको काम सकेर उपयुक्त मापदण्ड र कार्यविधिसहित विधिसभामा बजेट तर्जुमा गर्ने भने बजेट निर्माणमा देखिएका बेथिति न्यूनी हुने आशा गर्न सकिन्छ । बजेट प्रणालीमा सुधार गर्दै बजेट परिचालन र कार्यान्वयन प्रभावकारी बनाउन सकेमा प्रदेश सरकारको औचित्य देखिन सक्छ ।

महत्वपूर्ण फोन नम्बरहरू

जिल्ला प्रशासन कार्यालय ५२०४९५	वारुणा यन्त्र १०१
जिल्ला प्रहरी कन्ट्रोल १००	बालबालिका खोजतलास केन्द्र १०४
ट्राफिक प्रहरी १०३	बाल हेल्पलाइन १०९८
वडा प्रहरी ५२०२९९	हेलो सरकार ११११
पशुपतिनगर इलाका ५२०५९८	नेपाल टेलिकम सोधपुछ १९७
मनहरी इलाका ९८५५०९१६१	एम्बुलेन्स १०२
भीमफेदी इलाका ६९१४६२	नेपाल विद्युत प्राधिकरण गुनासो ११५०
पाल्पु इलाका ६२०४६७	
फापरबारी इलाका ६२१९८०	
चित्लाङ इलाका ६२१०००	

तपाईंको राशिफल

पं. ज्योतिष: तोयानाथ सुवेदी
ॐ तुलसी मेडिकल हल, हेटौँडा-८, कमाने सम्पर्क: ९७४३०२८५५५

मेष : आर्थिक पक्ष सुदृढ रहने समय यो ग ।
वृष : दिवक र वाक्क लाग्दो समय यो ग देखिन्छ ।
मिथुन : धोपडी र दौडधूप बढ्ने समय यो ग ।
कर्कट : साँस्कृतिक क्रियाकलापमा सक्रिय भइने छ ।
सिंह : कामप्रति सफलता पाउन सकिने समय यो ग ।
कन्या : परिस्थिति विपक्षमा रहने समय यो ग ।
तुला : मनमा उत्साह र उमङ्ग बढ्ने समय यो ग ।
वृश्चिक : धार्मिक एवं सामाजिक काममा मन जाने छ ।
धनु : ज्ञानमूलक विषयमा सक्रिय भइने समय यो ग ।
मकर : प्राविधिक र सीपमूलक काममा मन जाने छ ।
कुम्भ : शरीर स्वस्थ रहने समय यो ग देखिन्छ ।
मीन : बाचाबन्धन पूरा गर्न सट्टनुपर्ने समय यो ग ।

डिजिटल नेपालको लागि सरकारको १०० दिने रूपान्तरण योजना

अरविन्द साह

लामो समयसम्म नारामा सीमित नेपालको डिजिटल रूपान्तरण कार्यक्रम अब कार्यान्वयनको चरणमा प्रवेश गरेको छ । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) नेतृत्वको वर्तमान सरकारले प्रस्तुत गरेको १०० दिने डिजिटल एजेन्डाले पारदर्शिता, जवाफदेहिता र प्रविधि-आधारित सुशासनलाई केन्द्रमा राख्दै राज्य सञ्चालनको नयाँ मोडेल निर्माण गर्ने संकेत दिएको छ । बालेन शाह नेतृत्वको सरकारलाई जनताले विशेषगरी जनजी पुस्तिका अपेक्षा-भ्रष्टाचार अन्त्य, सेवा सहजता र डिजिटल नेपाल निर्माण लगायत कामको लागि जनादेश दिएको देखिन्छ । यस नीतिगत खाका अनुसार, 'लाइन होइन, अनलाइन' भन्ने अवधारणालाई व्यवहारमा उतार्ने लक्ष्य लिइएको छ । हाल नेपालमा डिजिटल पूर्वाधारको आधार तयार भइसकेको छ- २.४ करोडभन्दा बढी मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता, १६ मिलियनभन्दा बढी राष्ट्रिय परिचयपत्र आवेदन र १५ लाखभन्दा बढी नागरिक एप प्रयोगकर्ता यसका प्रमाण हुन् । तर, समस्या प्रविधिको अभावमा भन्दा कार्यान्वयनको कमजोरीमा रहेको स्पष्ट देखिन्छ ।

सरकारी कार्यालयहरूले अब डिजिटल कागजतलाई पूर्ण रूपमा मान्यता नदिने अवस्था, वितरण हुन नसकेका परिचयपत्रहरू र अयुरो डिजिटल सेवा प्रणालीले जनविश्वासमा असर पारिरहेको छ । सरकारले पहिलो १५ दिनमै क्याबिनेट निर्णयमार्फत नागरिक एपलाई कानूनी मान्यता दिने, सबै सरकारी प्रमाणपत्र अनलाइन डाउनलोड गर्न मिल्ने बनाउने र डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क २.० लागू गर्ने योजना अघि सारेको छ । यसले नागरिकलाई सरकारी सेवा लिन घण्टौं लाइन बस्नुपर्ने बाध्यताबाट मुक्त गराउने अपेक्षा गरिएको छ । यस्ता कदमहरूले प्रत्यक्ष रूपमा विचौलिया अन्त्य गर्ने, भ्रष्टाचार घटाउने र सरकारी प्रक्रियालाई ट्यार्यक गर्न मिल्ने बनाउनेछन् । नेपालको विद्यमान अवस्था हेर्दा, डिजिटल भुक्तानी क्षेत्रमा उल्लेखनीय सफलता देखिएको छ । निजी क्षेत्रद्वारा सञ्चालित खल्ती, ईसेवा, कनेक्ट आईपीएस जस्ता प्रणालीहरूले अर्थतन्त्रलाई

नगदरहिततर्फ उन्मुख बनाइरहेका छन् । तर, ग्रामीण क्षेत्रमा अझै इन्टरनेट पहुँच कम (करिब १७ प्रतिशत) र डिजिटल साक्षरता केवल ३१ प्रतिशत मात्र हुनु चुनौतीका रूपमा रहेको छ । यसलाई सम्बोधन गर्न सरकारको नीति 'डिजिटल नेपाल सबैका लागि' कार्यक्रमलाई व्यावहारिक बनाउनेतर्फ केन्द्रित हुनुपर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी, विश्व बैंक र एशियाली विकास बैंकबाट स्वीकृत ९० मिलियन डलरको डिजिटल रूपान्तरण परियोजना अझै कार्यान्वयनमा नआएको अवस्था छ । यदि यो परियोजना तुरुन्त शुरू गर्न सकियो भने राष्ट्रिय डाटा एक्सचेन्ज प्लेटफर्म, साइबर सुरक्षा प्रणाली, डिजिटल सेवा पोर्टल जस्ता आधारभूत संरचना निर्माणमा ठूलो गति आउनेछ । यसले नेपाललाई एस्टोनिया जस्तो डिजिटल गभर्नेन्सको मोडेलतर्फ अघि बढाउन सहयोग पुऱ्याउनेछ । आईटी क्षेत्रलाई राष्ट्रिय रणनीतिक उद्योगका रूपमा विकास गर्ने नीति पनि यो खाकाको महत्वपूर्ण पक्ष हो । जलविद्युत् र हिमाली चिसो

वातावरणको प्रयोग गरी डाटा सेन्टर र एआई कम्प्युटिङ हब निर्माण गर्ने लक्ष्यले नेपाललाई 'ग्रीन डिजिटल इकोनोमी' मा रूपान्तरण गर्न सक्ने सम्भावना देखिन्छ । यसले लाखौं रोजगारी सिर्जना गर्नुका साथै विदेशी कम्पनीहरूलाई आकर्षित गर्न सक्नेछ । तर, चुनौती पनि कम छैनन् । साइबर सुरक्षा कमजोर छ- सरकारी वेबसाइटहरू ह्याक हुने घटनाले डिजिटल प्रणालीप्रतिको विश्वास घटाएको छ । कानूनी रूपमा पनि २००६ को इलेक्ट्रिक ट्रान्जेक्सन्स एक्ट अझै प्रयोगमा रहनु, नयाँ आईटी बिल नआउनु र डेटा संरक्षणको स्पष्ट कार्यान्वयन नहुनु गम्भीर कमजोरीका रूपमा रहेका छन् । यी सुधार नगरी डिजिटल रूपान्तरण दिगो बन सक्दैन । समग्रमा, नेपालको डिजिटल यात्रा अहिले निर्णायक मोडमा पुगेको छ । प्रविधि, नीति र जनसमर्थन सबै उपलब्ध छन्, तर सफलता कार्यान्वयनमा निर्भर हुनेछ । यदि सरकार पारदर्शी व्यावसायिकमार्फत आफ्नो प्रगति सार्वजनिक गर्दै समयसीमा अनुसार काम गर्न सफल भयो भने यसले नयाँ राजनीतिक संस्कार स्थापना गर्नेछ- जहाँ सरकार जनताप्रति जवाफदेही हुनेछ र निर्णयहरू डेटा र प्रविधिमा आधारित हुनेछन् । जनजी पुस्तिका अपेक्षा गरेको पारदर्शी, उत्तरदायी र प्रविधिमैत्री नेपाल निर्माण गर्ने अवसर अहिले उपलब्ध छ । यो केवल डिजिटल परियोजना होइन- सुशासनको नयाँ परिभाषा हो, जहाँ प्रत्येक सेवा अनलाइन, प्रत्येक निर्णय ट्यार्यक योग्य, र प्रत्येक नेतृत्व जनताप्रति उत्तरदायी हुनेछ । साह प्रतिनिधिसभा सदस्य हुन् । (स्रोत : अनलाइनखबर)

अमेरिका-इरान युद्धको राप र चीनको मौन विजय

गणेश अमगाई

विश्व-राजनीति अहिले एक अत्यन्तै जटिल मोडमा उभिएको छ, जहाँ अमेरिका र इरान बीचको वृद्धो तनाव र युद्धले विश्वको ध्यान खिचिरहेको छ । धेरैजसो विश्लेषक यो युद्धमा कसले बढी बम बसाउँछ वा कसले रणनीतिक रूपमा बढी क्षति पुऱ्याउँछ भन्ने भौतिक कुरामा मात्र केन्द्रित छन् । तर, यो द्वन्द्वको पर्दा पछाडि एउटा यस्तो खेलाडी छ, जो युद्धको मैदानमा प्रत्यक्ष रूपमा नउत्रिए पनि वास्तविक विजेता बनिरहेको छ र त्यो देश हो चीन । चिनियाँ रणनीतिकारहरूका अनुसार युद्ध जित्ने सबैभन्दा उत्तम तरिका भनेकै विपक्षीलाई कमजोर बनाएर युद्ध नगरी विजय प्राप्त गर्नु हो । अमेरिका र इरान एकअर्काको शक्ति क्षीण पार्न व्यस्त भइरहेका छन् भने आफ्नो आर्थिक र रणनीतिक आधारलाई विश्वभर भन्ने मजबूत बनाइरहेको छ । यो कुनै संयोग नभएर चीनको हजारौं वर्ष पुरानो सामरिक सिद्धान्त 'सुन जु' को 'अट अफ वार' मा आधारित एउटा सुक्युम्पूर्ण चाल हो, जसले शत्रुलाई आफ्नै भारले थिच्ने रणनीति लिन्छ । यसैबीच, युद्ध रोक्नका लागि भएका पछिल्ला कूटनीतिक प्रयासहरू भन्ने निराशाजनक देखिएका छन् । पाकिस्तानको मध्यस्थतामा इरान र अमेरिका बीच १० बुँदे सहमति भई दुई हप्ताको युद्धविराम गर्ने घोषणा गरिएको भए तापनि त्यसलाई इजरायलले पूर्णतः लत्याइदिएको छ । लेबनानमा १० घण्टा पनि नबित्दै इजरायलले गरेको भयानक बमबारीले यो युद्धविरामलाई कागजमा मात्र सीमित तुल्यायो । इरान र अमेरिका दुवै पक्ष कतिपय अवस्थामा युद्ध अन्त्यको प्रयासमा देखिए पनि इजरायल यसमा मुख्य बाधक बनेर उभिएको छ । हालै मात्र पाकिस्तानको इस्लामावादमा अमेरिकी उपराष्ट्रपति जेडी भान्स सहितको टोली र इरानी विदेश मन्त्री बीच भएको वार्ता समेत परिणामविहीन देखिएको छ । यसले अमेरिकी कूटनीतिको असफलतालाई स्पष्ट पारेको छ, जहाँ अमेरिका कुनै अज्ञात बाध्यताका कारण इजरायलको पछाडि लाग्दा आफ्नै कमजोर बन्ने बाटोमा धकेलिएको देखिन्छ । यो द्वन्द्वको भित्री पाटो हेर्ने हो भने,

इजरायल 'ग्रेटर इजरायल' को सपना साकार पार्न चाहन्छ भने इरान मध्यपूर्वमा एक क्षेत्रीय महाशक्तिको रूपमा स्थापित हुन दृढ छ । अमेरिकाको मुख्य स्वार्थ मध्यपूर्वमा 'पेट्रो डलर' को वर्चस्व कायम राख्नु हो भने चीन र रूसको साफा रूचि 'डी-डलरइजेसन' मार्फत अमेरिकी डलरको साम्राज्य ढाल्नु र अमेरिकालाई विश्व मञ्चमा कमजोर बनाउनु रहेको छ । चीनको यो रणनीतिक सफलतालाई बुझ्न उसको 'विन-विन' सिद्धान्त र यसले पार्ने दीर्घकालीन प्रभावलाई हेर्नुपर्छ । अमेरिकाले अहिले आफ्नो 'व्यामर' रणनीति अपनाइरहेको छ, जसको अर्थ हो कुनै पनि विश्वव्यापी समस्यालाई केवल सैन्यशक्ति वा बमको प्रयोग गरेर समाधान गर्ने हतारो देखाउनु । तर, चीनले भने धैर्यका साथ परिस्थिति विकसित हुन दिन्छ, र विपक्षीहरू आपसमा जुधेर पूर्ण रूपमा थाकेपछि आफ्नो शान्तिपूर्ण प्रभाव विस्तार गर्छ । यदि अमेरिकाले इरानमाथि पूर्ण विजय हासिल गरे पनि चीनलाई कुनै घाटा छैन, किनकि अमेरिकाले यो महँगो युद्धका लागि पुनः खर्चौं डलर ऋण लिनुपर्ने हुन्छ । अमेरिकाको राष्ट्रिय ऋण अहिले ३६ ट्रिलियन डलर भन्दा माथि पुगिसकेको छ, र यसको ठूलो हिस्सा चिनियाँ स्वामित्वमा रहेका ऋणपत्रहरूमा आधारित छ । अमेरिकाले जति धेरै युद्धमा खर्च गर्छ, उसको आन्तरिक वित्तीय प्रणाली त्यति नै कमजोर हुँदै जान्छ, जसले अन्ततः चीनलाई विश्वव्यापी आर्थिक प्रतिस्पर्धीमा अग्र शक्तिशाली र निर्णायक बनाउँछ । अर्कोतर्फ, यदि अमेरिका इरानसँगको युद्धमा असफल भएर मध्यपूर्वबाट लज्जास्पद रूपमा पछि हट्नुपर्ने अवस्था आयो भने, त्यो चीनका लागि अझ ठूलो ऐतिहासिक अवसर हुनेछ । विश्वको तेल व्यापारमा लामो समयदेखि कायम रहेको 'पेट्रो डलर' प्रणाली अमेरिकी वैश्विक शक्तिको मुख्य मेरुदण्ड हो । इरानले 'स्ट्रेट अफ हर्मज' लाई आफ्नो नियन्त्रणमा राखेर वा अमेरिकी सुरक्षाको ग्यारेन्टीलाई सैन्य चुनौती दिएर यो

वित्तीय प्रणालीलाई कमजोर बनाइरहेको छ । विश्वका धेरै उदीयमान देशहरूले अमेरिकी डलरको विकल्प खोजिरहेका बेला चीनले आफ्नो मुद्रा 'युआन' लाई तेल व्यापारको वैकल्पिक माध्यम बनाउन निकै आक्रामक रूपमा खोजिरहेको छ । साउदी अरब, रूस र इरान जस्ता ठूला तेल उत्पादक राष्ट्रहरूले विस्तारै युआनमा व्यापार गर्न थाल्नुले अमेरिकी डलरको विश्वव्यापी एकाधिकार र वित्तीय साम्राज्य अन्त्य हुने स्पष्ट संकेत गर्दछ, जुन वास्तवमा चीनको ठूलो रणनीतिक र आर्थिक जित हो । चीनको महत्वाकांक्षी 'बेल्ट एण्ड रोड इनिशिएटिभ' परियोजनामा इरानको भौगोलिक अवस्थिति र ऊर्जा भण्डार अत्यन्तै महत्वपूर्ण मानिन्छ । इरानलाई चीनले मध्यपूर्व, मध्य एसिया र युरोप जोड्ने एउटा प्रमुख सेतु र ऊर्जाको सुनिश्चित केन्द्रको रूपमा हेरेको छ । सन् २०२१ मा चीन र इरान बीच भएको ४०० बिलियन डलरको २५ वर्षे रणनीतिक साझेदारीले यो सम्बन्धलाई अझ प्रगाढ र औपचारिक बनाएको छ । अमेरिकाले इरानमाथि जितिसके कठोर प्रतिवन्ध लगाए पनि चीनले इरानी तेल खरिद गरिरहेको छ, जसले इरानको अर्थव्यवस्थालाई पतन हुनबाट टिकाइराख्न मद्दत गरेको छ । अमेरिकाले इरानलाई कमजोर पार्न जति बढी दबाव र सैन्य धम्की दिन्छ, इरान त्यति नै बढी चीनको आर्थिक छाता र सामरिक प्रभावभित्र पूर्ण रूपमा पर्न बाध्य हुन्छ । यसरी अमेरिकाले कट्टर शत्रु इरान विस्तारै चीनको एक अटल र आश्रित साझेदार बन्न पुगेको छ, जुन अमेरिकी विदेश नीतिको एक ठूलो रणनीतिक विफलता मान्न सकिन्छ । विश्वका धेरै विकासोन्मुख देशहरूले अमेरिकाले यो आक्रामक र हस्तक्षेपकारी सैन्य शैलीलाई निकै नजिकबाट र संशयका साथ निर्यातिरहेका छन् । धेरै राष्ट्रहरूमा यो गहिरो डर पैदा भएको छ कि यदि उनीहरूले कुनै दिन

अमेरिकी स्वार्थ विपरीत काम गरे भने कुनै पनि बहानामा बमबारी वा आर्थिक प्रतिवन्धको शिकार हुन सक्छन् । यसैले गर्दा ती देशहरू विकल्पको रूपमा चीनको 'साझेदारी' प्रस्तावप्रति भन्ने आकर्षित भइरहेका छन् । चीनको कूटनीतिक प्रस्ताव सरल छ- हामी तपाईंको पूर्वाधार निर्माण गर्छौं, सडक र बन्दरगाह बनाउँछौं र तपाईंको आन्तरिक राजनीतिक मूल्य-मान्यतामा कुनै हस्तक्षेप गर्दैनौं । चीनले आफूलाई 'अहस्तक्षेपकारी' र विकासमुखी शक्तिको रूपमा प्रस्तुत गर्दा अफ्रिका, दक्षिणपूर्वी एसिया र ल्याटिन अमेरिकाका देशहरू विस्तारै अमेरिकी खेमा छोडेर चिनियाँ प्रभाव क्षेत्रमा प्रवेश गरिरहेका छन् । अमेरिकी सुरक्षाको भरोसा टुट्दै जानु र चिनियाँ विकासको मोडल लोकप्रिय हुनुले विश्व शक्ति सन्तुलनमा ठूलो र अपरिवर्तनीय परिवर्तन ल्याएको छ । इतिहासलाई हेर्ने हो भने पनि शक्तिशाली राष्ट्रहरू आपसमा लडेर कमजोर हुँदा सधैं तैसो शक्तिको उदय भएको धेरै उदाहरण छन् । प्राचीन ग्रीसमा एथेन्स र स्पार्टा बीचको लामो २७ वर्षे युद्धले दुवैलाई क्षत-विक्षत बनायो, जसको फाइदा उठाएर म्यासेडोनियाका फिलिप र महान् सिकन्दरले सजिलै आफ्नो साम्राज्य विस्तार गरे । त्यसैगरी, पहिलो र दोस्रो विश्वयुद्धमा बेलायत र जर्मनी जस्ता पुराना शक्तिहरू आपसमा जुधेर कमजोर भएपछि नै अमेरिका विश्वको नयाँ निर्विकल्प महाशक्ति बनेको थियो । अहिलेको परिप्रेक्ष्यमा अमेरिका एथेन्स जस्तै छ भने इरान स्पार्टा जस्तै आक्रामक र चीन भने म्यासेडोनियाको भूमिकामा अत्यन्तै धैर्यका साथ आफ्नो पातो पछिरेको छ । चीनले अरूलाई युद्धको दलदलमा होमेर आफू भने भित्रीतर्फ उच्च प्रविधि, डिजिटल पूर्वाधार र सैन्य आधुनिकीकरणमा व्यापक लगानी गरिरहेको छ, जसले गर्दा भविष्यको विश्व व्यवस्थामा उसको स्थान निर्विकल्प र सुरक्षित देखिन्छ । अमेरिकामा अहिले कुनै सुस्पष्ट दीर्घकालीन राष्ट्रिय योजनाको अभाव देखिएको छ, जहाँ राजनीति केवल तत्कालको स्वार्थमा केन्द्रित छ । त्यहाँको शासन व्यवस्थाको स्थिरता पूर्ण निर्णय र अर्को निर्वाचनको परिणामलाई लक्षित गरी लोकप्रियतावादी कुरामा मात्र चलाइने गरिन्छ । इरानमाथि बम खसाल्ने र आक्रमण गर्ने निर्णय त सजिलै भयो, तर त्यसपछिको 'प्लान बी' वा युद्धपछिको स्थिरता को हो भन्नेमा अमेरिकी नेतृत्व कतै पनि स्पष्ट छैन । अर्कोतिर चीनले आफ्नो १५औं 'पञ्चवर्षीय योजना' मार्फत आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स, हरित ऊर्जा र उच्च शिक्षामा व्यापक सुधार ल्याउने स्पष्ट लक्ष्यका साथ काम गरिरहेको छ । ... बाँकी पृष्ठ २ मा

शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न अभिभावकलाई ब्युभाउनुपर्छः प्रधानाध्यापक उप्रेती

मालती उप्रेती
प्रधानाध्यापक अमर मावि

नाजीलाया सापकोटा
हेटौंडा: अघिल्ला वर्षहरूमा भन्दा शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार आएको हेटौंडा-१ स्थित अमर माविकी प्रधानाध्यापक मालती उप्रेतीको दावी छ। अघिल्ला वर्षहरूमा भन्दा अनुत्तीर्ण हुने दरमा कमी मात्रै आएको होइन, पठनपाठनप्रति अभिभावक तथा विद्यार्थीहरूको धारणामा पनि परिवर्तन आउँदै गएको देख्दा प्रधानाध्यापक उप्रेतीलाई विद्यालयमा केही प्रगति भएकै हो भन्ने लाग्छ। विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक तथा कर्मचारीको समन्वय राम्रो भएकोले यो फरकपना आएको उप्रेतीको भनाइ छ।

हुन त अघिल्लो वर्ष विद्यालयमा ६ सय ५० जना विद्यार्थीहरू अध्ययन गर्दै थिए तर यस वर्ष विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या घटेको छ। यस वर्ष ६ सय ८२ जना विद्यार्थीमात्र यस विद्यालयमा पढे। तर विद्यालयको गुणस्तर घटेको कारण नभएर स्थानीय क्षेत्रमा अर्को आधारभूत विद्यालयमा यस वर्षबाट माध्यमिक तहमा परिणत भएको कारण विद्यार्थी घटेको उहाँको दावी छ। यसअघि धेरै विद्यार्थी आउने वडा नं ११ सिमलटारको शंकरज्योति आधारभूत विद्यालयमा यस वर्ष एसईई पहिलो ब्याचले परीक्षा दिएका छन्। विगतमा यो विद्यालय क्षेत्र वरिपरिका विद्यार्थीहरू माध्यमिक तहमा पढ्न अमर मावि नै जाने गर्दथे। आधारभूत शैक्षिक सत्रमा विद्यालयले धेरै कार्यक्रम थप

हुने दर बढेर प्रत्येक विषयमा ८० प्रतिशत विद्यार्थीहरू उत्तीर्ण भएका प्रधानाध्यापक उप्रेतीको दावी छ। हाल माध्यमिक तहका लागि संघीय अनुदानमा ३ जना शिक्षकहरू रहेको यस विद्यालयमा माध्यमिक तहमा १ जनाको पनि दरबन्दी छैन। यी ३ जनाबाहेक अन्य प्राथमिक तहका शिक्षकहरूले धानेको यो विद्यालयमा कुल २३ जना शिक्षकहरू रहेका छन्। विद्यालयको आर्थिक चाँत नहुँदा विद्यालय व्यवस्थापन गर्नु चुनौती नै बनेको उहाँको अनुभव छ। स्थानीय सरकारले दिएका विभिन्न शीर्षकका खर्चहरू तिनै शीर्षकमा सकिन्छन्। विद्यालयमा आइपर्ने विभिन्न भौतिक पूर्वाधार तथा मर्मत सम्भारका नदेखिने खर्चहरू व्यवस्थापन गर्न असहज भएको उहाँले गुनासो गर्नुभयो।

प्रधानाध्यापकले प्राज्ञिक पक्षभन्दा विद्यालय व्यवस्थापनमा बढी ध्यान दिनुपर्नेको विषयसमेत उहाँलाई खुबिको छ। यदि स्थानीय तहले सामुदायिक विद्यालयका सबै खर्चहरू मिलाइदिने हो भने शैक्षिक गुणस्तरमा पूर्ण ध्यान दिन पाइने उहाँको अपेक्षा छ। यसअघि एसईईका विद्यार्थीहरूलाई वन्द शिविरमा राखेर कक्षा सञ्चालन गरिएको र अन्य कक्षा पछाडि परेका विद्यार्थीहरूलाई थप छुट्टै कक्षा लिएर सुधारको प्रयास गरेको विद्यालयले जनाएको छ।

विद्यालयमा सकारात्मक सुधार ल्याउन विद्यालय व्यवस्थापन समिति र प्रधानाध्यापक तथा शिक्षकहरूको सक्रियता र समन्वय जरुरी भएको भन्दै अभिभावकलाई सचेत बनाउन सकिँदा विद्यालयको गुणस्तर सुधारको बाटो सुरु हुने उहाँले बताउनुभयो। स्थानीय तहले आर्थिक स्रोत साधन, अनुगमन गरी अभिभावकत्व देखाउने र सुधारका विभिन्न योजनाहरूको व्यवस्थापन गरेमा सामुदायिक विद्यालयहरू सुधारको बाटोमा लाग्ने उहाँको सुझाव छ।

हेटौंडा-५ को वडा कार्यालय भवन उद्घाटन

वडा कार्यालयको नवनिर्मित भवन।

समाज संवाददाता
हेटौंडा : हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको वडा नम्बर ५ को वडा कार्यालयको नवनिर्मित भवन उद्घाटन गरिएको छ। नयाँ वर्षको दिन मंगलबार वडा कार्यालय भवनको उद्घाटन गरिएको हो। भवन उद्घाटनसँगै वडा कार्यालय अब आफ्नै भवनमा सञ्चालन हुने भएको छ।

हेटौंडा-५, राईटोलमा रहेको डेढ कठ्ठा सार्वजनिक जग्गामा निर्मित भवन नगरप्रमुख मिना कुमारी लामाले उद्घाटन गर्नुभयो। वागमती प्रदेश सरकार, हेटौंडा उपमहानगरपालिका र वडाको संयुक्त लगानीमा १ करोड ६ लाख रुपैयाँको लागतमा १२ कोठामा भवन निर्माण भएको हो। स्थानीय उपभोक्ता समितिद्वारा २०८१ साल माघ महिनादेखि सुरु भएको निर्माण कार्य गत चैत महिनामा सम्पन्न भएको थियो। हेटौंडा-५ का वडाध्यक्ष सुशील घिमिरेको सभाध्यक्षतामा भएको उद्घाटन कार्यक्रममा हेटौंडा उपमहानगरपालिकाका अन्य वडाका वडाध्यक्षहरू र विभिन्न सामाजिक व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति रहेको थियो। हेटौंडा उपमहानगरका १९ वटा वडा मध्ये वडा नम्बर २ र १६ को कार्यालय अहिले भाडाको घरमा रहेका कारण, हेटौंडा उपमहानगरपालिका र वडाको संयुक्त लगानीमा १ करोड ६ लाख रुपैयाँको

कडा रोगविरुद्ध उपचारका लागि विपन्नलाई सिफारिस

समाज संवाददाता
हेटौंडा: कडा रोगहरूको निःशुल्क तथा सहूलियत उपचारका लागि हेटौंडा उपमहानगरपालिकाबाट १ सय ९८ जना विपन्नहरूले सिफारिस लिएका छन्। साउनयता चैतसम्मको ९ महिनाको अवधिमा कुल १ सय ९८ जना गरिव तथा विपन्नहरूलाई अस्पतालको उपचारमा सिफारिस दिई आएको छ। सहूलियत सुविधा प्राप्त गर्नका लागि उपमहानगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाबाट सिफारिस लिएका हुन्।

मुटु, क्यान्सर, स्पाइनल इन्जुरी, मिर्गौला, पार्किन्सन, अल्जाइमर्स, हेड इन्जुरी र सिकलसेल एनिमिया गरी तोकिएका ८ प्रकारका रोगहरूमा उपचारका लागि विपन्नहरूले सहूलियतपूर्ण तथा निःशुल्क उपचार सेवा प्राप्त गर्नका लागि सिफारिस दिइने प्रवधान छ। यी रोगहरूमध्ये तीन रोगहरू: मिर्गौला रोग तथा डायलाइसिस उपचारमा संलग्न, क्यान्सर, स्पाइनल इन्जुरी भएका

जिल्ला प्रहरी कार्यालयद्वारा चैत महिनाको प्रगति विवरण सार्वजनिक घटेन आत्महत्याको संख्या

समाज संवाददाता
हेटौंडा: जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरले बुधवार चैत महिनाको प्रगति विवरण सार्वजनिक गरेको छ। प्रहरीले सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्कअनुसार जिल्लामा आत्महत्या गर्नेको संख्यामा भने कमी आउन सकेको छैन। फागुन महिनामा जस्तै चैत महिनामा पनि ५ जना महिला र ५ जना पुरुष गरी कुल १० जनाले आत्महत्या गरेका छन्।

सो अवधिमा जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा परेका ११८ उजुरीमध्ये पुरानासहित १४३ वटा र जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट आएका १८ उजुरीमध्ये १५ वटा फछ्छौट भएको प्रहरीले जनाएको छ। प्रहरीको विवरणअनुसार चैत महिनामा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकतर्फ २६ वटा र घरेलु हिंसातर्फ २३ वटा उजुरी दर्ता भएका छन्।

यसैगरी, जिल्लामा अभद्र व्यवहारका २९ वटा, वैकिड कसुरका २० वटा र जबरजस्ती करणीका २ वटा घटना घटेका छन्। प्रहरीले चालु मुद्दाका १२६ जना प्रतिवादीलाई

पक्राउ गरेको छ भने फौसला कार्यान्वयन भइसकेका मुद्दामा ३७ जना प्रतिवादीलाई पक्राउ गरी ७४ लाख ६ हजार ३ सय रुपैयाँ विगो रकम असुल गरेको छ।

लागूऔषध नियन्त्रणतर्फ प्रहरीले उल्लेख्य सफलता प्राप्त गरेको छ। चैत महिनामा १९९ किलो गांजा, ४४५ मिलिग्राम हेरोइन, ३ किलो ४७८ ग्राम अफीम र ३४ पिस् टूमाडोल वरामद गरिएको छ। यी अवैध सामग्री ओसारपसारमा संलग्न ५ वटा सवारी साधन र ३८ जनालाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ। यस्तै, एक महिनाको अवधिमा जिल्लामा ३७ वटा सवारी दुर्घटना भएका छन्, जसमा ४ जनाको मृत्यु र १९१ जना घाइते भएका छन्। सवारी दुर्घटनामा परेका ८५ जनालाई प्रहरीले उद्धार गरेको थियो।

ट्राफिक नियम उल्लंघन गर्ने १ हजार ६६९ जनालाई कारवाही गर्दा १५ लाख ५३ हजार रुपैयाँ राजस्व संकलन भएको प्रहरी जनाएको छ। अवैधरूपमा भन्सार छुली ल्याइएका ७ लाख ४५ हजार

रुपमा अपाङ्ग बनाउन खोज्दा अनपेक्षित रूपमा चीनले सस्तो तेल पाएर आफ्नो औद्योगिक विकासमा गतिलाई भने तीव्र बनाएको छ। यो युद्धले अमेरिकी अर्थतन्त्रलाई महँगो र ऋणको भार बोकाएको छ भने चीनलाई उर्जा सुरक्षा र ठूलो भविष्य निर्माणको बाटोमा, र यही भिन्नताले नै आउने दशकहरूमा विश्वको नेतृत्व कसले गर्छ भन्ने कुराको अन्तिम निर्धारण गर्ने निश्चित छ।

तेलको राजनीति र उर्जा सुरक्षामा पनि चीनले यो द्वन्द्वबाट ठूलो सामरिक फाइदा उठाइरहेको छ। विश्वकै सबैभन्दा ठूलो तेल आयातकर्ता हुनुको नाताले चीनलाई आफ्नो विशाल उद्योग चलाउन सस्तो उर्जाको निरन्तर आवश्यकता छ। इरानमाथिको अमेरिकी प्रतिवन्धले गर्दा इरानले आफ्नो तेल विश्व बजार मूल्य भन्दा निकै सस्तो दरमा केवल चीनलाई बेच्न बाध्य भएको छ।

यसले गर्दा चिनियाँ उत्पादनमूलक उद्योगहरूले अन्य देशको तुलनामा कम लागतमा सामान उत्पादन गर्न सकिरहेका छन्, जसले विश्व बजारमा चिनियाँ सामानको एकाधिकार र प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता बढाएको छ। अमेरिकाले इरानलाई आर्थिक

अमेरिका-इरान...

जिम्मेवार, स्थिर र विकासप्रेमी शक्तिको रूपमा विश्वसामु स्थापित गर्न सफल भएको छ।

तसर्थ, अमेरिका र इरान बीचको यो युद्धमा जोसुकैले शक्ति जितेको दावी गरे पनि वास्तविक र दीर्घकालीन रणनीतिक फाइदा भने चीनले नै उठाएको छ। युद्ध सकिँदा अमेरिका आर्थिक रूपमा थकित, विभाजित र ऋणले थिचिएको हुनेछ भने इरान केवल अस्तित्व जोगाउन संघर्षरत रहनेछ। तर चीन भने यस समयमा अफ बढी आर्थिक आत्मविश्वास, प्रविधिको पकड र विश्वव्यापी कृतीतिक प्रभावका साथ विश्व मञ्चमा नयाँ नायकको रूपमा उभिरहेको छ।

यो केवल भाग्य वा संयोग नभई एक निकै गहिरो र प्राचीन सामरिक बुद्धिमत्ताको सफल कार्यान्वयनको परिणाम हो। इतिहासले बारम्बार देखाउँछ कि जो धैर्यवान् र जसले आफ्ना विपक्षीलाई आपसमा जुधाएर आफू बाहिर बस्न सक्छ, उही नै अन्तिम विजेता बन्छ। अमेरिका युद्ध लडिरहेको छ, इरान अस्तित्वको लडाइँमा छ, तर चीन भने कुनै पनि क्षति बिना निर्वाण रूपमा यो युद्ध जितिरहेको छ।

(स्रोत : अनलाईनखबर)

घरेलु मदिरा उत्पादन गर्ने ४ जना पक्राउ

समाज संवाददाता
हेटौंडा: हेटौंडामा घरेलु मदिरा बनाउने ४ जना पक्राउ परेका छन्। मकवानपुर प्रहरीले आइतबार विशेष सूचनाको आधारमा हेटौंडा-१, चौकिटोलस्थित जगत बहादुर घिसिङको घरमा छापा मारेको थियो।

घिसिङको घरमा भट्टि सञ्चालन गरी घरेलु मदिरा उत्पादन भइरहेको भन्ने सूचना पाएपछि प्रहरीले खानतलासी गरेको थियो। सो क्रममा प्रहरीले ४ हजार लिटर तयारी घरेलु मदिरा र ५ हजार

लिटर मदिरा बनाउन प्रयोग गरिने कच्चा पदार्थ बरामद गरेको थियो। साथै, मदिरा बनाउन प्रयोग गरिने ८ थान ग्यास सिलिण्डर, २ थान भट्टीचुलो लगायतका अन्य सामग्रीहरू समेत बरामद गरिएको प्रहरीले जनाएको छ।

मदिरा उत्पादनमा संलग्न रहेको आरोपमा प्रहरीले ४ जनालाई नियन्त्रणमा लिएको छ। पक्राउ पर्नेहरूको परिचय भने खुलाइएको छैन। बरामद गरिएको तयारी मदिरा र कच्चा पदार्थलाई स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा सर्वसाधारणको रोहबरमा घटनास्थलमै नष्ट गरिएको छ।

शिक्षक आवश्यक्ता

(प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति : २०८३/०१/०२)

प्रस्तुत विषयमा बकैया गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०८३/०१/०२ को च.नं. २२७४, प.सं. २०८२/०८३ (शिक्षा) को पदपूर्तिका लागि विज्ञापन अनुमति पत्रानुसार तथा यस विद्यालयको व्यवस्थापन समितिको बैठकको निर्णय अनुसार रिक्त रहेको तपशिल अनुसारको कोटामा खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट पदपूर्ति गरिने भएकोले तपशिलका योग्यता पुगेका नेपाली नागरिकले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र रिक्तपूर्वक आवेदन दिनुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

तपशिल :

- विज्ञापन नं. : ०१/०८३/०८३
- तह : मा.वि. तृतीय करार, प्रदेश अनुदान
- विषय : सूचना प्रविधि शिक्षण सिकाई शिक्षक
- संख्या : १ (एक)
- दरखास्त : रु.१०००/- (एक हजार रुपैयाँ मात्र)
- न्यूनतम शैक्षिक योग्यता : सम्बन्धित विषयमा स्नातक तह उत्तीर्ण भएको, माथिल्लो योग्यतालाई प्राथमिकता दिइने।
- उमेर : १८ वर्ष पूरा भई ४० वर्ष ननाघेको।
- परीक्षाको किसिम : लिखित तथा मौखिक
- सेवा सुविधा : अनुदान कोटाको नियमानुसार।
- दरखास्त दिने अन्तिम मिति : २०८३/०१/१७ गते।
- सम्पर्क मिति : २०८३/०१/१८ गते।
- परीक्षा मिति : सम्पर्क मितिमा जानकारी दिइनेछ।

१३. आवश्यक कागजातहरू :

- नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी १ प्रति।
- शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी १ प्रति।
- अध्यापन अनुमति पत्रको प्रतिलिपी।
- हस्तलिखित निवेदन।

सम्पर्क : ९७६२६०६६९० (अध्यक्ष), ९८४५९०८९९६ (प्र.अ.), ९८४५९०८९९६ (स.प्र.अ.), ९८५१०२४३७६ (लेखा)

श्री कर्मप्राप्ति माध्यमिक विद्यालय
बकैया-५, कर्मचुली, मकवानपुर

न्यू स्वर्ण भण्डार सुनचाँदी पसल

राप्तिरोडबाट खोपेगल्लीमा सरेको सूचना

हेटौंडा-१०, राप्तिरोडमा रहेको न्यू स्वर्ण भण्डार सुनचाँदी पसल यहि मिति २०८२ साल फाल्गुन २९ गतेदेखि हेटौंडा-४, खोपेगल्लीस्थित आफ्नै भवनमा (रोज एकेडेमी स्कूलसँगै) सरेको सहर्ष जानकारी गराउँदछौं।

प्रो. ज्योति रत्न बज्राचार्य
सम्पर्क : ९८४५९९८३०१, ९८०४२२८३६४

हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबोरेटरी

ELISA, CLIA तथा फुल्लि अटोमेटेड मेसिनद्वारा रगतको स्पेसल जाँचहरू गरिन्छ।

Papcytology साथै रगत, दिसा, पिप्सा, पिप कल्चर समेत गरिन्छ।

(HRL)

सम्पर्क : ९८४५९९८३०१, ९८०४२२८३६४

सञ्चालनको द्योत अवधिमा हाम्रो सेवालाई विश्वास गर्दै सेवा गर्ने अवसर दिनुहुने सम्पूर्ण सेवाग्राहीप्रति आभारसहित अब प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार सुगर जाँच निःशुल्क र चौथो शनिवार थाइराइड जाँचमा ५० प्रतिशत छुट हुने सहर्ष जानकारी गराउँदछौं।

थप जानकारीको लागि HRL

हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबोरेटरी
हेटौंडा-१, भिन्तुनाथ सम्पर्क फोन नं. : ०५७-५२०४५७

वागमती प्रदेश सभा सचिवालय

हेटौंडा, नेपाल

चमेना गृह (क्यान्टिन) सञ्चालन सम्बन्धी सूचना

(दोस्रो पटक प्रकाशित मिति २०८३/१/३)

यस कार्यालयको परिसर भित्र रहेको चमेना गृह(क्यान्टिन) सञ्चालन गर्न इच्छुक नेपाली नागरिक तथा व्यवसायिक फर्महरूले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५(पन्ध्र) दिन भित्र दरमाउपत्र प्रस्ताव फाराममा उल्लेख गरिएको खाजा-खानाको परिकार र इकाई अनुसारको खाजा-खाना के-कति दररेटमा उपलब्ध गराउन सकिन्छ दररेट सहितको विवरण खामबन्दी गरी कार्यालय कोड नं. २०२००३२०१३ तथा राजश्व शिर्षक नम्बर १४६२९९ मा रा.वा.वै.क हेटौंडामा रहेको खाता नं. १०००१००२०००१०००० मा रु. १०००१०० (फिर्ता नहुनेगरी) जम्मा गरेको सकल भौचर संलग्न राखी कार्यालय समयभित्र यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि दोस्रो पटक सूचना प्रकाशित गरिएको छ। विस्तृत जानकारीका लागि यस सचिवालयको वेबसाइट provincialassembly.bagmati.gov.np मा हेर्नुहुन अनुरोध छ।

ITALIAN BARISTA BAR ACADEMY

ADMISSION OPEN

SUSHI & BARISTA TRAINING

Build Your Professional Career With Us!

SUSHI TRAINING

- Nigiri, Maki, Sashimi Techniques
- Knife Skills & Hygiene
- Professional Plating
- Complete Practical Training

BARISTA TRAINING

- Espresso Extraction Mastery
- Cappuccino, Latte, Flat White
- Latte Art Practice
- Coffee Theory & Machine Handling

New Batch Starting Soon
Limited Seats Available • Certificate Provided

Hetauda-04, School Road, Makwanpur
9802944001 | 9822249969

राष्ट्रिय क्रिकेटर सन्दिप लामिछाने हेटौँडामा

एकेडेमीका किशोर खेलाडीको व्याटमा हस्ताक्षर गर्नुहुँदै सन्दिप लामिछाने।

समाज संवाददाता
हेटौँडा : नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका स्टार स्पिनर सन्दिप लामिछानेले बुधवार हेटौँडा भ्रमण गर्नुभएको छ। हेटौँडा स्पोर्ट्स एकेडेमीको निमन्त्रणामा हेटौँडा आउनुभएका लामिछानेले हेटौँडा-४, गर्दौँईस्थित हेटौँडा स्पोर्ट्स एकेडेमीको अवलोकन गर्नुभएको हो। एकेडेमीमा आयोजित एक विशेष कार्यक्रमका बीच लामिछानेले त्यहाँ प्रशिक्षणरत खेलाडीहरूसँग आफ्ना खेल जीवनका अनुभवहरू

गर्नुभयो। अन्तरक्रियाका क्रममा उहाँले आफूलाई क्रिकेटबाहेक बास्केटबल खेल निकै मनपर्ने र भारतीय क्रिकेटर सचिन तेन्दुलकरबाट आफू प्रभावित रहेको बताउनुभयो। बाल्यकाल भारतमा बिते पनि आफूले क्रिकेट नेपालमै सिकेको लामिछानेको भनाइ छ। हार-जितलाई खेलको स्वभाविक परिणामका बताउँदै खेलाडीले आफूलाई मानसिक रूपमा सधैं स्वस्थ राख्नुपर्नेमा उहाँले जोड दिनुभयो। 'जब तपाईं उपलब्धि हासिल गरेर आफ्नो कठिन यात्रालाई फर्केर हेर्नुहुन्छ, तब मात्र वास्तविक गर्व महसूस हुन्छ', लामिछानेले भन्नुभयो। अन्तरक्रियामा ठुला गर्दै लामिछानेले आफूलाई क्रिकेटको सबभन्दा नराम्रो खेलाडी बताउनुभयो। एकेडेमीका खेलाडीहरूलाई हौसला दिँदै उपलब्धि हासिल गरेपछि माथिबाट फर्केर आफ्नो यात्रा हेर्दा वास्तविक गर्व महसूस हुने उहाँले बताउनुभयो। कार्यक्रममा मकवानपुरका क्रिकेटर शुभ कसाकार पनि सहभागी हुनुहुन्थ्यो।

अरनिको माविले अंग्रेजी माध्यममा पढाउने

समाज संवाददाता

हेटौँडा : हेटौँडा-१९, नेवारपानीस्थित अरनिको माध्यमिक विद्यालयले अभिभावकको आकर्षणअनुसार अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठन गर्न सुरु गरेको छ। गत शैक्षिक सत्र-२०८२ मा पूर्वप्रारम्भिक तहदेखि ३ कक्षासम्म अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठन गरेको विद्यालयले नयाँ शैक्षिक सत्र-२०८३ देखि कक्षा-४ सम्म अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठन गर्ने जनाएको छ। बुधवार विद्यालयमै पत्रकार सम्मेलन गरेर नयाँ शैक्षिकसत्रमा पठनपाठन गर्ने विद्यालयले जानकारी दियो। अरनिको माध्यमिक विद्यालयमा पढाउने अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठन गर्न लागेपछि विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि भएको उल्लेख गर्नुहुँदै प्रधानाध्यापक परिवारले विद्यालयको समग्र सुधारको प्रयास भइरहेको बताउनुभयो। विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक, शिक्षक, कर्मचारी सबै मिलेर विद्यालयको शैक्षिक सुधारका क्रियाकलाप भइरहेको प्रधानाध्यापक परिवारको भनाइ छ। २०८२ सालको वार्षिक परीक्षामा २१ जना अनुपस्थित हुँदा ४ सय ७९ जना विद्यार्थीले परीक्षा दिएका थिए। परीक्षामा सहभागी मध्ये कक्षा-९ सम्मका १ सय ४९ जना विद्यार्थी अनुत्तिर्ण हुँदा २ सय ८१ विद्यार्थी उत्तीर्ण भएका छन्।

यस वर्ष अरनिको माविलाई ४९ जना विद्यार्थीले एसईई दिएका छन्। पत्रकार सम्मेलनमा वडाध्यक्ष नरनाथ सुवेदीले विद्यालयको समग्र विकासमा वडा कार्यालयले निरन्तर साथ, सहयोग गर्दै आएको बताउनुभयो। सबैको साथ, सहयोगमा विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न, सबै बालबालिकालाई शिक्षा दिन बढाले आवश्यक सहयोग गर्ने वडाध्यक्ष सुवेदीले बताउनुभयो। विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष गान्धी घलानले पछिल्लो समय विद्यालयको शैक्षिक वातावरण राम्रो हुँदै गएको बताउनुभयो। सबैलाई समेटेर, सबैको साथ र सहयोगमा विद्यालयको शैक्षिक वातावरण सकारात्मक बन्दै गएको उल्लेख गर्नुहुँदै अझै धेरै मिहिनेत गर्नु आवश्यक रहेको अध्यक्ष घलानले बताउनुभयो। पत्रकार सम्मेलनमा सहभागी सञ्चारकर्मीले विद्यालयको शैक्षिक सुधारका लागि प्रधानाध्यापकको समन्वयकारी तथा नेतृत्वदायी भूमिका रहनुपर्ने सुझाव दिएका छन्। प्रधानाध्यापकले सबैलाई जिम्मेवारी प्रदान गर्ने, सहयोगी संस्था, व्यक्तिमा आवश्यक पैरवी गर्ने र विद्यालयको समग्र सुधारमा ध्यान दिनुपर्नेमा जोड दिएका छन्। पत्रकार सम्मेलनमा विद्यालयको शिक्षक-अभिभावक संघका अध्यक्ष रामप्रसाद पौडेलको पनि उपस्थिति रहेको थियो।

रिक्त शिक्षक : शैक्षिक सत्र-२०८३ सुरुवातको क्रममा हेटौँडा-८ स्थित कमाने एकेडेमीका शिक्षकहरू शैक्षिक सामग्री निर्माणसम्बन्धी कार्यशालामा व्यस्त हुँदै। विद्यालयले पठनपाठन सुरु हुनुअघि शिक्षकहरूलाई शैक्षिक सामग्री निर्माणसम्बन्धी कार्यशाला आयोजना गरेको जनाएको छ। पहिलो चरणमा गणित शिक्षकका लागि कार्यशाला आयोजना गरिएको विद्यालयले जनाएको छ। शिक्षकका लागि आयोजना गरिएको कार्यशालाले विद्यार्थीको भविष्यको शैक्षिक सफलताका लागि बलियो आधार निर्माण हुने विद्यालयको विश्वास छ।

रिक्त डाक्टरको पदमा ३ जनाको आवेदन

समाज संवाददाता

हेटौँडा : उपमहानगरपालिका अन्तर्गत हाँटिया अस्पतालमा रिक्त रहेको मेडिकल अधिकृत (डाक्टर) पदका लागि प्रकाशित विज्ञापनमा ३ जनाको आवेदन परेको छ। गत चैत ९ गते सो पदको विज्ञापन प्रकाशित गरेको मा १५ दिनको म्याद सकिँदासम्म ३ जनाको आवेदन परेको हो। आवेदकको लिखित परीक्षा वैशाख ८ गते सञ्चालन हुने परीक्षा समितिले जनाएको छ। लिखित परीक्षामा उत्तीर्ण भएकाको अन्तरवार्ता मार्फत १ जना डाक्टर

छान्ने हेटौँडा उपमहानगरपालिकाको जनस्वास्थ्य प्रमुख सूर्यप्रसाद तिवारीले बताउनुभयो। तिवारीका अनुसार हाल हाँटिया अस्पतालमा दैनिक ३० देखि ५० जना विरामी उपचारका लागि आउने गर्दछन्। यस अस्पतालमा डाक्टर उपलब्ध भएमा सामान्य विरामी चेकजाँचका लागि अन्य ठाउँका अस्पतालमा जानुपर्ने बाध्यता हट्ने अपेक्षा छ। हाँटिया अस्पतालमा एक जना मेडिकल अधिकृत (डाक्टर) सहित २ जना सिनियर अहेब, १ जना ल्याब टेक्निसियन, २ जना अहेब, १ जना सिनियर अन्नमी, १ जना

अन्नमी र २ जना कार्यालय सहयोगीसहित कुल १० जना कर्मचारीहरूको दरबन्दी छ। यीमध्ये १ जना सिनियर अहेब र १ जना सिनियर अन्नमीको पद स्थायी र बाँकी अन्य पद करारका रहेका छन्। यस अस्पतालमा कार्यरत डा. नरेन्द्र केसीले गत मासमा राजीनामा दिएपछि मेडिकल अधिकृतको पद रिक्त रहँदै आएको थियो। तीन महिना अघिसम्म हाँटिया अस्पताल डाक्टरविहीन भएपछि चैत ९ गते पदपूर्तिका लागि उपमहानगरपालिकाले विज्ञापन गरेको थियो।

जिल्ला बक्सिङ संघको अध्यक्षमा पुनः सुशील घिमिरे

समाज संवाददाता

हेटौँडा : मकवानपुर जिल्ला तेक्वान्दो संघको अध्यक्षमा पुनः सुशील घिमिरे चयन हुनुभएको छ। बुधवार भएको संघको १० औं वार्षिक साधारणसभा तथा अधिवेशनबाट दोस्रो कार्यकालका लागि घिमिरे सर्वसम्मत चयन हुनुभएको छ। अधिवेशनबाट अध्यक्षमा घिमिरेसँगै उपाध्यक्ष उज्वल शर्मा भण्डारी, सचिवमा अमित मनाथ र कोषाध्यक्षमा राजन शिल्पकार दोहोरोनु भएको छ। यस्तै, सदस्यसचिवमा विकल्प अधिकारी

र सदस्यहरूमा श्याम मानन्धर, भूपेन्द्र विष्ट, समामोदीन अन्सारी र ज्ञानेन्द्र महर्जन सर्वसम्मत चयन भएका हुन्। बाँकी सदस्य तथा पदाधिकारी कार्यसमितिको विधानअनुसार मनोनयन गरिनेछ भने आवश्यकता अनुसार सल्लाहकार समिति गठन अधिकारी पनि जिल्ला कार्य समितिमा निहित रहेको छ। अधिवेशनमा सहित अमित मानन्धरले सचिवको प्रतिवेदन र कोषाध्यक्ष राजन शिल्पकारले विसं २०८० जेठदेखि २०८२ चैतसम्मको आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको

थियो। कोषाध्यक्षको प्रतिवेदन अनुसार सो अवधिमा संघले ६ लाख ८७ हजार ८ सय ९८ रुपैयाँ आयदानी र ६ लाख २७ हजार ९ सय ४० रुपैयाँ खर्च गरेको छ। संघको कुल वचत १ लाख ९१ हजार ७९ रुपैयाँ रहेको छ। यसैगरी, संघको खेलाडी अक्षयकोपमा १२ लाख रुपैयाँ रहेको कोषाध्यक्ष शिल्पकारले बताउनुभयो। संघका अध्यक्ष घिमिरेको सभाध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा नेपाल बक्सिङ संघका उपाध्यक्ष सचिन भट्टाचार्यको प्रमुख आतिथ्य रहेको थियो।

बालज्योति माविको अध्यक्षमा तेस्रो पटक पोखरेल

समाज संवाददाता

हेटौँडा : हेटौँडा-४, पिप्लेस्थित बालज्योति माध्यमिक विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षमा रवीन्द्रनाथ पोखरेल चयन हुनुभएको छ। लगातार दोस्रो कार्यकालका लागि अध्यक्ष वन्नुभएका पोखरेलको समग्रमा यो तेस्रो कार्यकाल हो। शनिवार सम्पन्न विद्यालयको ४६ औं अभिभावक भेलाबाट पोखरेल सर्वसम्मत अध्यक्ष पदमा चयन

हुनुभएको छ। यसैगरी सदस्यहरू धनमाया लामा, कवीन्द्र विक्रम राना, सरिता सञ्जेल, देवीबहादुर बुढाथोकी, चम्पा चौधरा, वडा अध्यक्ष सुशील घिमिरे (वडा प्रतिनिधि) र चिरन्जीवी घिमिरे (शिक्षक प्रतिनिधि) सर्वसम्मत चयन हुनुभएको हो। शिक्षा ऐन २०८२ को दफा १२ बमोजिम ९ सदस्यीय नयाँ विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन भएको हो। विद्यालयका प्रधानाध्यापक समितिको पदेन सदस्य रहने व्यवस्था छ।

सूर्यनगर गोल्डकप

हेटौँडा फुटबल एकेडेमी सेमिफाइनलमा पराजित

समाज संवाददाता

हेटौँडा : १० औं संस्करणको सूर्यनगर गोल्डकप फुटबल प्रतियोगिताको सेमिफाइनलमा हेटौँडा फुटबल एकेडेमी पराजित भएको छ। मंगलबार भएको प्रतियोगिताको सेमिफाइनलमा हेटौँडा फुटबल एकेडेमी पराजित भएको हो। ३-१ ले पराजित भएको हो। शुरुवात प्रतियोगिताको उद्घाटन खेलमा चितवनको हार्दिक युवा समाजलाई पराजित गर्दै हेटौँडा फुटबल एकेडेमी सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेको थियो। नवलपुर (बर्दघाट

सुस्तापूर्व) को बर्दघाट-१६ स्थित सूर्यनगरको श्री नवयुवा क्लबको आयोजना तथा बर्दघाट नगरपालिकाको संरक्षकत्वमा सञ्चालित यस अन्तर्राष्ट्रिय आमन्त्रण नकआउट फुटबल प्रतियोगितामा हेटौँडा एकेडेमीसहित ८ वटा टोलीले सहभागिता जनाएका छन्। प्रतियोगिताको फाइनल खेल शुरुवात हुनेछ। प्रतियोगिताको उपाधि विजेता टोलीले ६ लाख ६६ हजार ६६६ रुपैयाँ र उपविजेता टोलीले ३ लाख ३३३ हजार ३३३ रुपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गर्नेछन्।

कुटपिटबाट मनहरीका तुल्सी घाइते

समाज संवाददाता

हेटौँडा : मकवानपुरको मनहरी गाउँपालिका-४, नैरीगाउँमा २९ वर्षीय मिलन नेपाली र २५ वर्षीय अनिल नेपालीको कुटपिटबाट ३५ वर्षीय तुल्सी नेपाली घाइते भएका छन्। मंगलबार राति १० बजेको समयमा सामान्य विवादका क्रममा तुल्सीले आफ्ना काकाका छोरा मिलन र अनिललाई मुख छाडेपछि उनलाई कुटपिट गरेको चाणमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौँडाले जानकारी दिएको छ। कुटपिटबाट घाइते भएका तुल्सीको अनुहारमा चोट लागेको छ। उनलाई उपचारका लागि सिएम्सी चुरेहिल अस्पताल ल्याइएको छ। प्रहरीले कुटपिटमा संलग्न मिलन र अनिललाई नियन्त्रणमा लिई घटनाबारे थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

प्रधानमन्त्री कप उपाधिका लागि आर्मी र सुदूरपश्चिम भिड्ने

प्लेयर अफ द म्याच मधेश प्रदेशका अरनिको यादवलाई टफी हस्तान्तरण गरिँदै।

समाज संवाददाता
हेटौँडा : प्रधानमन्त्री कप पुरुष एकादिवसीय क्रिकेट प्रतियोगिता-२०८२ को उपाधिका लागि विभागीय टोली त्रिभुवन आर्मी क्लब र सुदूरपश्चिम प्रदेश भिड्ने भएका छन्। विभागीय टोली आर्मी क्लब अंक तालिकाको शीर्ष स्थानमा र सुदूरपश्चिम प्रदेश दोस्रो स्थानमा रहँदै प्रतियोगिताको फाइनलमा प्रवेश गरेको छ। बुधवार समूह चरणको खेल सकिएसँगै फाइनल खेल्ने दुई टोलीको टुङ्गो लागेको हो। आर्मी क्लब जारी प्रतियोगितामा अपराजित रहेको छ। समूह चरणमा ८ खेल जितेको आर्मी क्लबले एउटा खेलमा अंक बाँडेको छ भने सुदूरपश्चिम प्रदेश ६ खेलमा जित र ३ वटामा हार ब्यवहारेको छ। विभागीय टोली नेपाल एपीएफ

क्लब र त्रिभुवन आर्मी क्लबविकको खेल वर्षाले प्रभावित हुँदा दुवै टोलीले अंक बाँडेका थिए। प्रतियोगिताको समूह चरणको अन्तिम खेलमा बुधवार आर्मी क्लबले लुम्बिनी प्रदेशलाई पराजित गरेको छ। जनकपुरको रामजानकी क्रिकेट मैदानमा भएको खेलमा त्रिभुवन आर्मी क्लबले लुम्बिनी प्रदेशलाई १ विकेटले पराजित गरेको हो। टस जितेर पहिले ब्याटिङ गरेको लुम्बिनी प्रदेशले ३९ ओभर २ बलमा १३८ रनमा अल आउट भएको थियो। लुम्बिनीका रजित खत्री खड्काले २८ रन र कप्तान देव खनालले २३ रन बनाए। आर्मी क्लबका कुशल मल्लले ४ विकेट लिए। १३९ रनको लक्ष्य पछ्याएको आर्मी क्लब २५ ओभर २ बलमा ९ विकेट गुमाएर लक्ष्य भेटायो। आर्मी

सामुदायिक रेडियो, रेडियो निकास ९३.४ मेगाहर्ज सुनौं र सुनौं

होडिङ्ग बोर्डमार्फत विज्ञापन गर्दा के गर्ने।

विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ अनुसार.

- होडिङ्ग बोर्ड राख्न र त्यसमा विज्ञापन गर्न स्थानीय तहबाट अनुमति लिनुपर्ने,
- अनुमतिपत्रको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यालयबाट निवेदन दिनुपर्ने,
- स्थानीय तहले प्रचलित कानून बमोजिम मनासिव देखेमा अनुमतिपत्र दिनुपर्ने,
- अनुमति दिँदाकै समयमा राजश्व संकलन गर्ने,
- अनुमतिको अवधि समाप्त भएपछि त्यस्तो होडिङ्ग बोर्ड हटाउनुपर्ने व्यवस्था छ।

त्यसैले अनुमति प्राप्त गर्न :

- स्थानीय तहमा निवेदन दिऊँ,
- अनुमतिपत्र प्राप्त नगरी होडिङ्ग बोर्ड नराखौं वा राख्न नदिऔं,
- अनुमति प्राप्त नगरी राखिएका होडिङ्ग बोर्ड तत्काल हटाऔं,
- अनुमति प्रदान गर्दा अनुमति शुल्क, बहाल वा बहालकर, विज्ञापन कर लिने गरौं।

वाट्य विज्ञापनलाई स्थानीय तह र प्रदेश सरकारको आम्दानिको स्रोत बनाऔं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

इँटेलो नियन्त्रण गरौं, वातावरण जोगाऔं

इँटेलोले,

- वनमात्र नभई जैविक विविधता र सम्पदा पनि नष्ट गर्दछ,
- वातावरण प्रदूषण बढाउँछ,
- भू-क्षय बढाउँछ,
- पानीको मूल सुकाउँछ,

त्यसैले,
वन पैदावारको संकलन तथा खेती किसानिमा आगोको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाऔं।

वन तथा वातावरण मन्त्रालय
बागमती प्रदेश, नेपाल
हेटौँडा, मकवानपुर